

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Навчально-наукового інституту педагогіки і психології

С.М. Кондратюк

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.01. Актуальні питання інноваційного розвитку освіти

галузь знань 01 **Освіта/Педагогіка**

спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією НН
інституту педагогіки і психології

« 30 » серпня 2023 р.

Голова

Бондаренко Ю.А.

(Бондаренко Ю.А., д.пед.н, професор)

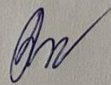
Суми – 2023

Розробник: Бойченко Марина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри педагогіки
д.пед.н., професор

Бойченко М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
	Магістр	денна форма навчання	заочна форма навчання
		Обов'язкова	
Кількість кредитів – 3		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Консультації:	
Загальна кількість годин – 90		2 год.	-
		Вид контролю: залік	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати здатність студентів виявляти широке коло проблем, що стосуються інноваційних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти; вирішувати стратегічні завдання, що стоять перед національною системою освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, інтеграцію її в європейський і світовий освітній простір; ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння фундаментальних основ інноваційних перетворень та використання як теоретичних, так і практичних методів інноваційної педагогічної діяльності; розуміти сутність і дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні оволодіти наступними **програмними компетентностями**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі освіти, пов'язані з предметною спеціальністю «Фізична культура», що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій, і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти, професійно-технічної освіти

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, нетерпимості до корупційної поведінки, поважне ставлення до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості.

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності.

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети, дотримуватися принципів професійної етики, адаптуватися до різних професійних ситуацій.

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності, творчості.

ЗК 6. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації (у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій), необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

ФК 2. Здатність до науково-дослідницької діяльності у фізичній культурі, до формулювання, аналізу та вирішення наукових проблем на емпіричному й теоретичному рівнях шляхом застосування загальнонаукових і спеціально-наукових методів дослідження, готовність постійно оновлювати та накопичувати власні знання в результаті експериментального здобуття нових знань.

ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології у фізичному вихованні для розвитку професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей для реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання.

ФК 5. Здатність до виконання посадових обов'язків вчителя фізичної культури та викладача фізичної культури, розробки перспективних та оперативних планів і програм, володіння навичками конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу, педагогічною етикою та високими моральними якостями, застосовувати інноваційні методики і освітні технології, з метою забезпечення якості навчально-виховного процесу у закладах освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами є знання з дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень», «Психологія освіти», «Інформаційні технології в освіті», «Основи інтегрованого курсу «Природознавство» та методика його навчання», «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка, затвердженого наказом № 420 від 30 вересня 2019 р.

4. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання	
ПРН 2. Знати сучасні концепції гармонійного рухового, функціонального, інтелектуального та духовного розвитку людини.	
ПРН 3. Володіти сучасними методами та інноваційні освітніми технологіями для розвитку професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей та реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання.	
ПРН 6. Володіти навичками аналізу, систематизації та оцінки передового педагогічного досвіду фізичного виховання для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності.	
ПРН 10. Вміти реалізовувати міждисциплінарні зв'язки залежно від завдань і змісту освітнього процесу, перевіряти, уточнювати, поповнювати знання, визначати індивідуальні професійні потреби.	
ПРН 13. Володіти навичками критичного мислення, міжособистісної комунікації, роботи у колективі, відстоювати власну позицію, відповідально ставитись до виконання професійних обов'язків	

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
А	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить

	аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
B	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.
C	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
D	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
E	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
F	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
FX	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти для заліку (ДФН)

Поточний контроль												Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2				РОЗДІЛ 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
	10		10			10		10	7	8	5	60	
Самостійна робота													100
5	5	5		5	5		10		5			40	

T1, T2 ... – теми розділів

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти для заліку (ЗФН)

Поточний контроль												Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2				РОЗДІЛ 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
			10			10		10			10	40	
Самостійна робота													100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	

Згідно з Положенням «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», ухвалене рішенням вченої ради університету (протокол № 4 від 28.11.2022 р.), можливе

зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015).

Засобами діагностики навчальних досягнень є тести, а також індивідуальні творчі освітні проекти. Сумативне оцінювання включає оцінки за виконання практичних робіт, письмове тестування за результатами вивчення тем (поточний контроль), виконання індивідуального творчого освітнього проекту. Оцінювання знань здобувачів освіти охоплює усі теми, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з оцінок, які магістрант отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів, контролю самостійної роботи (загалом 100 балів).

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Інноваційний розвиток освіти України

Тема 1. Основні напрями й тенденції інноваційного розвитку освіти України.

Тема 2. Інноваційна людина як проект сучасної освіти. Роль класного керівника у формуванні інноваційної людини.

Тема 3. Оновлення нормативно-правової бази інноваційного розвитку системи освіти.

Тема 4. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти.

Тема 5. Академічна доброчесність. Нормативно-правове забезпечення, вимоги, відповідальність.

Розділ 2. Інноваційний розвиток

загальноосвітніх, позашкільних та вищих закладів освіти

Тема 1. Інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти в світлі Концепції «Нова українська школа».

Тема 2. Сучасна інклюзивна освіта. Її особливості, нормативно-правове забезпечення.

Тема 3. Інноваційний розвиток позашкільної освіти.

Тема 4. Інноваційні перетворення вищої освіти та освіти дорослих.

Розділ 3. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів

Тема 1. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу.

Тема 2. Інноваційні технології в освіті.

Тема 3. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	У с ь о г о	у т.ч.					У с ь о г о	у т.ч.				Самос т.р
		Л е к ц і ї	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с .	С а м о с т . р		Л е к ц і ї	П р а к т .	Л а б о р .	К о н с .	
Розділ 1. «Інноваційний розвиток освіти України»												
Тема 1. Основні напрями й тенденції інноваційного розвитку освіти України	9	2				7	8					8
Тема 2. Інноваційна людина як проєкт сучасної освіти. Роль класного керівника в формуванні інноваційної людини	11	2	2			7	9	1				8
Тема 3. Оновлення нормативно-правової бази інноваційного розвитку системи освіти	7					7	8					8
Тема 4. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти	2		2				9		1			8
Тема 5. Академічна доброчесність. Нормативно-правове забезпечення, вимоги, відповідальність	8	2				6	8					8
Всього	37	6	4			27	42	1	1			40
Розділ 2. «Розділ 2. Інноваційний розвиток загальноосвітніх, позашкільних та вищих навчальних закладів»												
Тема 1. Інноваційний розвиток закладу загальної середньої освіти в світлі Концепції «Нова українська школа».	12	2				10	8	1				7
Тема 2. Сучасна інклюзивна освіта. Її особливості, нормативно-правове забезпечення	2		2				6		1			5
Тема 3. Інноваційний розвиток позашкільної освіти	10					10	5					5
Тема 4. Інноваційні перетворення вищої освіти та освіти дорослих	4	2	2				6		1			5

	<i>Всього</i>	28	4	4			20	25	1	2			22
Розділ 3. «Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного та технологічного підходів»													
Тема 1. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу	17	2	2			13	9						9
Тема 2. Інноваційні технології в освіті: сутність, провідні завдання, роль у педагогічному процесі	5	2	2		1		6	1					5
Тема 3. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система	3		2		1		8	1	1				6
<i>Всього</i>	25	4	6		2	13	23	2	1				20
Усього годин	90	14	14		2	60	90	4	4				82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема : Інноваційна людина як проєкт сучасної освіти. Роль класного керівника в формуванні інноваційної людини	2	
2	Тема: Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти	2	1
3	Тема : Сучасна інклюзивна освіта. Її особливості, нормативно-правове забезпечення	2	1
4	Тема : Інноваційні перетворення вищої освіти та освіти дорослих	2	1
5	Тема: Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу	2	
6	Тема: Інноваційні технології в освіті: сутність, провідні завдання, роль у педагогічному процесі	2	
7	Тема: Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система	2	1
8	<i>Всього</i>	14	4

Теми лабораторних занять

Виконання лабораторних робіт даною робочою програмою не передбачено.

8. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основні

- Андрущенко В. Глобальні тренди розвитку освіти ХХІ століття. Вища освіта України. 2019. № 3 (74). С. 5-14.
- Бойченко М. А. Формування готовності майбутнього вчителя Нової української школи до роботи з обдарованими учнями у процесі магістерської підготовки. Теорії та технології інноваційного розвитку професійної підготовки майбутнього вчителя в контексті концепції «Нова українська школа»: монографія / за заг. ред. А. А. Сбруєвої. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. С. 228-249. Режим доступу: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp->

<content/uploads/2021/06/%D0%B1%D0%BE%D0%B9%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B E.pdf>

3. Інноватика в галузі освіти: Методичні рекомендації до проведення лекційних, семінарських занять, організації позааудиторної самостійної роботи, підготовки до підсумкової атестації. Укладачі: Попова О. В., Ткачова Н. О., Васильєва С. О. Харків, 2020. 55 с.
4. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (20–21 квітня 2021 року, м. Суми). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 304 с. Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/954d58b6-60d2-4a03-bce6-fb8f4cea82c1/content>
5. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: Науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.proyektna.diyalnist.pdf>
6. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 312 с.
7. Химинець В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2018. 360 с.
8. Кремень В. Проєкт сучасної освіти: інноваційна людина. Рідна школа. 2018. № 8-9 (1004-1005). С. 4-8.
9. Кремень В. Методологічно і науково забезпечувати розвиток інноваційної освіти. Директор школи, ліцею, гімназії. 2018. № 2. С. 4-14.

Нормативно-правова література

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002). Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 36, ст. 266. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
6. Закон України № 2745-VIII від 06.06.2019 р. «Про фахову передвищу освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>.
7. Наказ МОН України від 07.11. 2000 р. «Про затвердження положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п>.
9. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>.

Додаткові

1. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. Право та інноваційне суспільство. 2015. № 1 (4). С. 27-33.
2. Бойченко М. А. Теоретичні та методичні засади освіти обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01. Суми, 2019.

3. Гринькова В. Модернізація національної освіти на засадах компетентнісного підходу. Рідна школа. 2016. № 4 (1036). С. 20-24.
4. Іщенко А., Титаренко В. Сервіс Google Classroom як інноваційна технологія підготовки майбутніх учителів трудового навчання. Вища школа. 2019. № 6 (179). С. 81-89.
5. Калаур С. М. Інноваційні підходи у підвищенні кваліфікації фахівців в умовах післядипломної освіти. Інновації в освіті: перспективи розвитку: матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 20 травня 2021 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2021. С. 227-232.
6. Ковальчук В. І. Тенденції інноваційного розвитку сучасної школи в Україні. Імідж сучасного педагога. 2015. № 7 (156). С. 3-6.
7. Кожевнікова О.В. Дистанційне навчання як інноваційна педагогічна система та складова педагогічної майстерності сучасного вчителя. Імідж сучасного педагога. 2015. № 4 (153). С. 14-16.
8. Куклін О. В. Концептуальні засади інноваційного розвитку вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1186>.
9. Лобова, О., Сбруєва, А., Бойченко, М. (2020). Формування культурної компетентності школярів у процесі мистецької освіти в «Новій українській школі». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 3-4 (97-98), 266-276. DOI 10.24139/2312-5993/2020.03-04/266-276. <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/26.pdf>.
10. Лукашук, М. А. Теоретико-методологічні засади дослідження інноваційних процесів в системі освіти. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2018. № 72. С. 146-153.
11. Мартинець Л. А. Управління інноваційною діяльністю в закладі загальної середньої освіти. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки. 2019. № 3. Режим доступу: <https://ped-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/3491>.
12. Пекуляк І. Інновації в навчально-виховному процесі: етапи, принципи та алгоритм. Управління освітою. 2015. № 22 (370). С. 4-10.
13. Петрова, І. Л., Сивка, О. В. Розвиток інноваційної діяльності в організаціях освітньої сфери. Вчені записки Університету «КРОК». 2019. № 3 (51). С. 119-126. Режим доступу: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2018-51-119-126>.
14. Пузіков Д., Гораш К. Оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу: особливості та умови організації. Рідна школа. 2015. № 1-2 (1021-1022). С. 7-11.
15. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021.
16. Сидоренко В.В. Розвиток професійної компетентності сучасного педагога в умовах відкритої освіти: кластерний аналіз. Професійна компетентність педагога в умовах оновленого змісту освіти та вимог ринку праці: III регіональна науково-практична конференція. Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2017. С. 8-17.
17. Сипченко В., Климова В. Управління інноваційними процесами у закладах вищої освіти. Гуманізація навчально-виховного процесу. 2018. № 4 (96). С. 139-154.
18. Сущенко Л. О. Педагогічні інновації: від стратегії до реалізації. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. 2015. № 2. С. 302-307.
19. Чикун Н. Інноваційні технології навчання у реформуванні системи вищої освіти. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2016. № 3 (107). С. 135-144.
20. Шаповалова О. В., Бутенко В. Г., Бойченко М. А. (2020). Упровадження технології наставництва у процес професійного розвитку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка, Вип. 25, Т. 1, 167-170. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/25-1.32>. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/25/part_1/34.pdf.
21. Шпачинський І. Безпека освітнього середовища в інноватиці вищої освіти. Вища освіта України. 2020. № 2 (77). С. 46-51.
22. Яструбова В. Метрологічні засади інноваційної моделі закладу освіти XXI століття. Рідна школа. 2016. № 2-3. С. 26-31.

Інформаційні ресурси

1. Академія педагогічних наук України – <http://www.apsu.org.ua>
2. Дистанційний курс на Moodle СумДПУ – <https://dl.sspu.edu.ua/>
3. Український центр оцінювання якості освіти. – www.testportal.gov.ua
4. Освітній портал "Освіта.UA". – <http://osvita.ua>
5. Освітня мережа України. – www.ednu.kiev.ua
6. Виховна робота в школі. – http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm
7. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – <http://osvita.ua/school>
8. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – <http://ostriv.in.ua/>
9. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pedscience.sspu.edu.ua/>
10. Учительский портал. – <http://www.uchportal.ru/>
11. Я – вихователь. – <http://vosпитatel.at.ua>
12. Слово вчителя. – www.konserg.ucoz.ua
13. Портал «Діти України». – www.children.edu-ua.net
14. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта" . – www.narodnaosvita.kiev.ua
15. Освітній портал " Педагогічна преса". – <http://pedpresa.ua>
16. Безпека дітей в Інтернеті. – <http://onlandia.org.ua>
17. Освітній онлайн-журнал. – <http://educclub.com.ua>
18. Щоденник. Уа. – <http://shodennik.ua>
19. Українська педагогіка. – <http://ukped.com>
20. Інформаційний портал «Знання». – <http://znannya.info>
21. Методичний портал. – <http://pedsovet.su>
22. Тестування і моніторинг в освіті. - <http://timo.com.ua>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедійний комплекс;
- підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури, електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету, інституційний репозитарій eSSPUiR;
- відеоматеріали по темам курсу;
- ілюстративні матеріали (структурно-логічні схеми, таблиці).